



EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 20.7.2022
C(2022) 5342 final

KOMISJONI TEATIS

**Riigiabimeetmete ajutine kriisiraamistik majanduse toetamiseks pärast Venemaa
kallaletungi Ukrainale – muutmine**

KOMISJONI TEATIS

Riigiabimeetmete ajutine kriisiraamistik majanduse toetamiseks pärast Venemaa kallaletungi Ukrainale – muutmine

1. SISSEJUHATUS

1. 23. märtsil 2022 võttis komisjon vastu ajutise kriisiraamistiku.
2. Ajutise kriisiraamistiku eesmärk on võimaldada liikmesriikidel leevendada nende ettevõtjate likviidsuspuudujääki, keda otse või kaudselt mõjutavad tõsised majandushäired, mis tulenevad Venemaa sõjalisest agressioonist Ukraina vastu, liidu või selle rahvusvaheliste partnerite kehtestatud piiravatest meetmetest (sanktsioonidest) ning majanduslikest vastumeetmetest, mida näiteks on võtnud Venemaa.
3. Võttes arvesse Venemaa jätkuvat sõjalist agressiooni ning selle halvenevat otsest ja kaudset mõju liidu kui terviku majandusele ja kõigi liikmesriikide majandusele, peab komisjon vajalikuks kohandada ajutises kriisiraamistikus sätestatud meetmeid.
4. Komisjon on küsinud liikmesriikide arvamust seoses konkreetsete vajadustega, mida tuleb arvesse võtta, pidades silmas kuuendat sanktsioonide paketti,¹ jõupingutusi vähendada sõltuvust Venemaa naftast ja kava „REPowerEU”² eesmärke.
5. Esiteks on komisjon seisukohal, et ajutise kriisiraamistiku jaotises 2.1 sätestatud maksimaalseid abisummasid tuleks suurendada, et võtta arvesse jätkuvat majandushäiret ja energiakulude edasise ja püsiva suurenemise halvenevat

¹ Nõukogu 3. juuni 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/876, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 765/2006 (mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu) artikli 8a lõiget 1 (ELT L 153, 3.6.2022, lk 1). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/877, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 765/2006, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu (ELT L 153, 3.6.2022, lk 11). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/878, millega rakendatakse määrust (EL) nr 269/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 153, 3.6.2022, lk 15). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/879, millega muudetakse määrust (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L 153, 3.6.2022, lk 53). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/880, millega muudetakse määrust (EL) nr 269/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 153, 3.6.2022, lk 75). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta rakendusotsus (ÜVJP) 2022/881, millega rakendatakse otsust 2012/642/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu (ELT L 153, 3.6.2022, lk 77). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/882, millega muudetakse otsust 2012/642/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu (ELT L 153, 3.6.2022, lk 88). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/883, millega muudetakse otsust 2014/145/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 153, 3.6.2022, lk 92). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/884, millega muudetakse otsust 2014/512/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L 153, 3.6.2022, lk 128). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/885, millega muudetakse otsust 2014/145/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 153, 3.6.2022, lk 139).

² COM/2022/230 final, 18.5.2022.

makromajanduslikku mõju, gaasitarnete süvenevat nappust ja ebakindlust, mis on seotud selle kättesaadavusega tulevikus, samuti liidu või selle rahvusvaheliste partnerite kehtestatud täiendavate sanktsioonide otsest ja kaudset mõju.

6. Teiseks leiab komisjon, et ajutise kriisiraamistiku jaotises 2.4 on vaja teha teatavaid kohandusi, et parandada selle tulemuslikku rakendamist. Samuti on komisjon arvamusel, et kõnealuse jaotise kohaselt antavat toetust tuleks piirata, et hoida ära selliste stiimulite tekkimist, mis õhutavad suurendama energia- ja gaasikasutust, kuna see süvendaks praegust gaasinappust.
7. Kolmandaks on komisjon seisukohal, et liikmesriikidel võib olla vaja võtta täiendavaid meetmeid kooskõlas kavaga „REPowerEU“, et kiirendada või hõlbustada investeeringuid taastuvatesse energiaallikatesse (päikese- ja tuuleenergia, geotermiline energia), orgaanilistest jäätmetest ja jääkidest toodetud biogaasi ja biometaani, taastuvallikatest toodetud vesinikku, energia salvestamisse ja taastuvküttesse.
8. Neljandaks leiab komisjon, et liikmesriikidel võib tekkida vajadus võtta täiendavaid meetmeid, et kiirendada energiavarustuse mitmekesistamist ja vähendada sõltuvust imporditud fossiilkütustest, toetades CO₂ heite vähendamise meetmeid.
9. Eespool öeldut silmas pidades on komisjon seisukohal, et lisaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis b lubatud abimeetmetele ja ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis c sätestatud olemasolevatele võimalustele on oluline kiirendada ka taastuvenergia, energia salvestamise ja taastuvkütte kasutuselevõttu, et rakendada kava „REPowerEU“ ja dekarboniseerida tööstuslikud tootmisprotsessid elektrifitseerimise ja/või taastuvallikatest toodetud ja teatavat liiki elektripõhise vesiniku kasutamise ja energiatõhususe meetmete kaudu. Seepärast sätestatakse käesolevas teatises tingimused, mille korral komisjon peab selliseid meetmeid ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks. Selleks lisatakse ajutisse kriisiraamistikku kaks uut jaotist (jaotised 2.5 ja 2.6).
10. Lisaks kavandatud muudatustele tuleb komisjon meelde, et liikmesriigid võivad ajutise kriisiraamistiku juba kehtivate jaotiste 2.1, 2.2 ja 2.3 alusel anda abi, et katta praegusest kriisist mõjutatud ettevõtjate likviidsusvajadused. Investeerimiskulusid, näiteks kava „REPowerEU“ eesmärkide rakendamiseks vajalikud tootmisseedmed või -materjalid, võib ajutise kriisiraamistiku jaotiste 2.2 ja 2.3 alusel toetada subsideeritud laenude või tagatistega.

2. AJUTISE KRIISIRAAMISTIKU MUUDATUSED

11. Komisjon kohaldab ajutise kriisiraamistiku järgmisi muudatusi alates 20. juulist 2022.

12. Lisatakse punkt 14a:

„14a. 3. juunil 2022 võttis nõukogu vastu kuuenda sanktsioonide paketi,* pidades silmas Venemaa jätkuvat sõjalist agressiooni Ukraina vastu, Valgevene toetust sellele ja teateid Venemaa relvajõudude hirmutegudest. Pakett sisaldab: 1) toornafta ja rafineeritud naftasaaduste Venemaalt importimise keeldu (piiratud eranditega); 2) SWIFT-süsteemile juurdepääsu keelamist veel kolmele Venemaa ja ühele Valgevene pangale; 3) veel kolme Venemaa riigi omandis oleva kanali liidus edastamise peatamist. Samuti võttis EL vastu sanktsioonid veel 65 isiku ja 18 üksuse vastu.

Nende hulka kuuluvad isikud, kes vastutavad Butšas ja Mariupolis toime pandud jõhkrate massikuritegude eest.

* Nõukogu 3. juuni 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/876, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 765/2006 (mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu) artikli 8a lõiget 1 (ELT L 153, 3.6.2022, lk 1). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/877, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 765/2006, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu (ELT L 153, 3.6.2022, lk 11). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/878, millega rakendatakse määrust (EL) nr 269/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 153, 3.6.2022, lk 15). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/879, millega muudetakse määrust (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L 153, 3.6.2022, lk 53). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/880, millega muudetakse määrust (EL) nr 269/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 153, 3.6.2022, lk 75). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta rakendusotsus (ÜVJP) 2022/881, millega rakendatakse otsust 2012/642/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu (ELT L 153, 3.6.2022, lk 77). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/882, millega muudetakse otsust 2012/642/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu (ELT L 153, 3.6.2022, lk 88). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/883, millega muudetakse otsust 2014/145/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 153, 3.6.2022, lk 92). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/884, millega muudetakse otsust 2014/512/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L 153, 3.6.2022, lk 128). Nõukogu 3. juuni 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/885, millega muudetakse otsust 2014/145/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 153, 3.6.2022, lk 139).“

13. Punkt 19 asendatakse järgmisega:

„19. Teatistes „REPowerEU“ on esitatud täiendavad suunised ja kirjeldatud uusi meetmeid taastuenergia tootmise suurendamiseks, tarnete mitmekesistamiseks ja nõudluse vähendamiseks, sealhulgas ettevalmistavad meetmed 2022.–2023. aasta talveks. Kava „REPowerEU“* sisaldab meetmeid liidu sõltuvuse vähendamiseks Venemaa fossiilkütustest rohepöörde kiirendamise, energiatõhususse investeerimise ja energiavarustuse mitmekesistamise kaudu. Rohepöörde kiirendamine vähendab heidet ja sõltuvust imporditud fossiilkütustest ning kaitseb hinnatõusude eest. Kõrged energiahinnad peegeldavad ka lühiajalist tarnenappust, mis mõjutab üldist hinnataset. Lühemas perspektiivis võib seetõttu olla tarvis anda ajutist toetust ettevõtjatele, keda praegune kriisiolukord eriti raskelt võib mõjutada.

* COM/2022/230 final, 18.5.2022.“

14. Lisatakse punkt 25a:

„25a. Kahju, mis on otseselt põhjustatud maagaasi tarbimise kohustuslikust vähendamisest, mida liikmesriikidel tuleb võib olla hakata nõudma, saab hinnata ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 2 punkti b alusel, tingimusel et ei toimu ülemäärast hüvitamist.

15. Lisatakse punktid 26a, 26b, 26c ja 26d:

„26a. Liitu suunatud gaasitarnete vähenemine võib kaasa tuua ka vajaduse luua stiimuleid maagaasinõudluse vabatahtlikuks vähendamiseks. Kui liikmesriigid kaaluvad praeguse kriisi tingimustes maagaasinõudluse vabatahtliku vähendamise stiimulite kehtestamist, hindab komisjon selliseid meetmeid otse ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel. Kuigi see nõuab juhtumipõhist hindamist, peab komisjon eriti oluliseks järgmisi elemente:

- a. läbipaistvatel kriteeriumidel põhineva konkurentsipõhise protsessi kasutamine, et sõlmida lepinguid nõudluse vabatahtlikuks vähendamiseks;
- b. ametlike piirangute puudumine piiriülesele kaubandusele või piiriülestele kaubavoogudele;
- c. kõnealuste stiimulite piiramine sellisel määral, et abisaaja vähendab oma tulevast nõudlust rohkem, kui ta oleks teinud ilma meetmeta;
- d. gaasi üldise lõppnõudluse viivitamatu vähendamine asjaomases liikmesriigis, vältides seejuures maagaasinõudluse mujale nihutamist.

26b. Liikmesriigid võivad kaaluda ka meetmeid gaasihoidlate täitmise stimuleerimiseks, kui turg seda eelseisvaks talveks ei motiveeri. Kui liikmesriigid kavatsevad praeguse kriisi tingimustes kehtestada stiimulid gaasihoidlate täitmiseks, hindab komisjon neid otse ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel*. Kuigi see nõuab juhtumipõhist hindamist, peab komisjon eriti oluliseks järgmisi elemente:

- a. läbipaistvatel kriteeriumidel põhineva konkurentsipõhise protsessi kasutamine abi minimeerimiseks;
- b. piirangute puudumine piiriülesele kaubandusele või piiriülestele kaubavoogudele;
- c. kaitsemeetmed ülemäärase hüvitamise vältimiseks;
- d. määruse (EL) 2017/1938** artiklites 6a–6d sätestatud kohustuste ja tingimuste täitmine gaasihoidlate täitmisel ja selleks stiimulite loomisel, eelkõige artikli 6b lõigetes 2 ja 3 sätestatud toetusmeetmete tingimused.

*Vt komisjoni otsus SA.103012 (2022/NN) – Stimuleeriv meede Bergermeeri maagaasihoidla täitmiseks järgmiseks kütteperioodiks.

**Nagu on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. juuni 2022. aasta määrusega (EL) 2022/1032 (ELT L 173, 30.6.2022, lk 17).

26c. Komisjon kaalub igal üksikjuhul eraldi vajadust lubada vajalikku, proportsionaalset ja asjakohast abi kooskõlas komisjoni teatisega „Gaasisääst talveks“* ja riiklike gaasivarustuskindluse hädaolukorra lahendamise kavadega, et renoveerida rajatisi, mis aitavad enne järgmist talve piiratud aja jooksul gaasi asendada mõne muu saastavama süsinikupõhise kütusega. Iga selline alternatiivne süsinikupõhine kütus peab olema võimalikult vähese heitega ning abi andmise eelduseks on energiatõhususega seotud jõupingutused ja kriisijärgse sõltuvuse vältimine kooskõlas ELi kliimaeesmärkidega. Selliste meetmetega saab ennetavalt vähendada gaasi tarbimist või reageerida maagaasinõudluse kohustuslikule vähendamisele, kui neid muul viisil ei kompenseerita.

* COM(2022) 360/2, 20.7.2022.

26d. Pidades silmas probleeme kaupade veol Ukrainasse ja Ukrainast, kaalub komisjon juhtumipõhiselt kindlustusele või edasikindlustusele antavat võimalikku abi, mis on seotud kaupade transpordiga Ukrainasse ja Ukrainast. Muu hulgas peavad liikmesriigid näitama, et kindlustus või edasikindlustus ei ole üldse kättesaadav või pakutakse seda hinnaga, mis on oluliselt kõrgem kui enne Venemaa sissetungi Ukrainasse.“

16. Punkti 41 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a. abi kogusumma ei ületa ühelgi ajahetkel 500 000 eurot ettevõtja kohta. *Abi võib anda otsetoetuste, maksu- ja maksesoodustuste vormis või muus vormis, nagu tagasimakstavad ettemaksed, garantiid**, laenud*** ja omakapital, tingimusel et selliste meetmete kogunimiväärtus jääb allapoole ülemmäära 500 000 eurot ettevõtja kohta; kõik kasutatud arvud peavad väljendama brutosummasid, see tähendab, et neist ei ole maha arvatud makse ega muid tasusid;

* Käesoleva jaotise alusel heakskiidetud kavade põhjal antud abi, mis makstakse tagasi enne jaotise kohaselt uue abi andmist, ei võeta vastava ülemmäära ületamise kindlakstegemisel arvesse.

** Kui abi antakse garantiidena käesoleva jaotise kohaselt, kohaldatakse punkti 47 alapunkti h täiendavaid sätteid.

*** Kui abi antakse laenudena käesoleva jaotise kohaselt, kohaldatakse punkti 50 alapunkti g täiendavaid sätteid.“

17. Punkti 42 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a. abi kogusumma ei ületa ühelgi ajahetkel 62 000 eurot põllumajandustoodete esmatootmisega tegeleva ettevõtja kohta ja 75 000 eurot kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtja kohta; *abi võib anda otsetoetuste, maksu- ja maksesoodustuste vormis või muus vormis, nagu tagasimakstavad ettemaksed, garantiid**, laenud*** ja omakapital, tingimusel et selliste meetmete kogunimiväärtus jääb allapoole ülemmäära 62 000 või 75 000 eurot ettevõtja kohta; kõik kasutatud arvud peavad väljendama brutosummasid, see tähendab, et neist ei ole maha arvatud makse ega muid tasusid;

* Käesoleva jaotise alusel heakskiidetud kavade põhjal antud abi, mis makstakse tagasi enne jaotise kohaselt uue abi andmist, ei võeta vastava ülemmäära ületamise kindlakstegemisel arvesse.

** Kui abi antakse garantiidena käesoleva jaotise kohaselt, kohaldatakse punkti 47 alapunkti h täiendavaid sätteid.

*** Kui abi antakse laenudena käesoleva jaotise kohaselt, kohaldatakse punkti 50 alapunkti g täiendavaid sätteid.“

18. Punkt 43 asendatakse järgmisega:

„Kui ettevõtja tegutseb mitmes sektoris, mille suhtes kohaldatakse punkti 41 alapunkti a ja punkti 42 alapunkti a kohaselt erinevaid maksimumsummasid, tagab asjaomane liikmesriik sobivate vahenditega, näiteks eraldi raamatupidamisarvestuse abil, et iga sellise tegevusala puhul peetakse kinni asjakohasest ülemmäärast ning et ühe ettevõtja kohta ei ületata maksimaalset 500 000 miljoni euro suurust

kogusummat. Kui ettevõtja tegutseb üksnes punkti 42 alapunktiga a hõlmatud sektorites, ei tohiks ületada ühe ettevõtja kohta 75 000 euro suurust kogusummat.“

19. Punkti 45 lisatakse järgmine joonealune märkus:

„* Käesoleva jaotise kohaldamisel hõlmab mõiste „riigi laenugarantiid“ ka teatavate faktooringutoodete garantiisid, nimelt nii regressiõigusega faktooringu kui ka pöördfaktooringu puhul, kui faktoorigil on faktooringu kliendi vastu suunatud regressiõigus. Rahastamiskõlblikud pöördfaktooringu tooted peavad piirduma toodetega, mida kasutatakse üksnes pärast seda, kui müüja on oma osa tehingust, st toote või teenuse, juba tarninud või osutanud. Mõiste „riigi laenugarantiid“ hõlmab ka kapitalirenti.“

20. Punkti 47 alapunkti e alapunkti i lisatakse järgmine joonealune märkus:

„* Kui meetmest kasusaajad on äsja asutatud ettevõtjad, kellel ei ole kolme lõpetatud raamatupidamise aastaaruannet, arvutatakse punkti 47 alapunkti e alapunktis i sätestatud kohaldatav ülemmäär ettevõtja tegutsemise kestuse alusel abitaotluse esitamise ajal.“

21. Punkti 47 alapunkti e alapunkti ii lisatakse järgmine joonealune märkus:

„* Kui meetmest kasusaajad on äsja asutatud ettevõtjad, kellel puuduvad andmed iga eelneva 12 kuu kohta, arvutatakse punkti 47 alapunkti e alapunktis ii sätestatud kohaldatav ülemmäär ettevõtja tegutsemise kestuse alusel abitaotluse esitamise ajal.“

22. Punktis 49 asendatakse viide punkti 47 alapunktile d viitega „punkti 47 alapunktis e“.

23. Punkti 50 alapunkti b lisatakse järgmine joonealune märkus:

„* Kui intressimaksete suhtes kohaldatakse ajapikendust, tuleb järgida punkti 50 alapunktis b sätestatud miinimumintressimäärasid, intress peab kogunema alates ajapikenduse esimesest päevast ja kapitaliseerimine peab toimuma vähemalt üks kord aastas. Laenulepingute kehtivusaeg on endiselt maksimaalselt kuus aastat alates laenu andmise hetkest, välja arvatud juhul kui neid vastavalt punkti 50 alapunktile c kohandatakse, ja punkti 50 alapunktis e osutatud laenu kogusummat abisaaja kohta ei ületata.“

24. Joonealuse märkuse 48 link asendatakse järgmisega:

[‘https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates_en’](https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates_en)

25. Punkti 50 alapunkti c lisatakse järgmine joonealune märkus:

„* Vt konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil avaldatud kokkuvõtte kohandamise otsustuspraktikast vastavalt punkti 50 alapunktile c https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/ukraine_en.“

26. Punkti 50 alapunkti e alapunkti i lisatakse järgmine joonealune märkus:

„* Kui meetmest kasusaajad on äsja asutatud ettevõtjad, kellel ei ole kolme lõpetatud raamatupidamise aastaaruannet, arvutatakse punkti 50 alapunkti e alapunktis i sätestatud kohaldatav ülemmäär ettevõtja tegutsemise kestuse alusel abitaotluse esitamise ajal.“

27. Punkti 50 alapunkti e alapunkti ii lisatakse järgmine joonealune märkus:

„* Kui meetmest kasusaajad on äsja asutatud ettevõtjad, kellel puuduvad andmed iga eelneva 12 kuu kohta, arvutatakse punkti 50 alapunkti e alapunktis ii sätestatud kohaldatav ülemmäär ettevõtja tegutsemise kestuse alusel abitaotluse esitamise ajal.“

28. Punkti 50 alapunkti e alapunkt iii asendatakse järgmisega:

„(iii) liikmesriigi poolt komisjonile esitatava asjakohase põhjenduse alusel (näiteks seoses abisaaja probleemidega käimasolevas kriisis)* võib laenusummat suurendada, et katta VKEde** likviidsusvajadused laenu andmise järgseks 12 kuuks ja suurettevõtjate likviidsusvajadused laenu andmise järgseks 6 kuuks. Kui suurettevõtjad peavad energiaturgudel kauplemiseks pakkuma finantstagatise, võib laenusummat suurendada, et katta sellest tegevusest tekkivad likviidsusvajadused järgmiseks 12 kuuks. Käesoleva teatise alusel vastu võetud meetmetega ei tohi katta likviidsusvajadusi, mis on juba kaetud COVID-19 ajutise raamistiku alusel võetud abimeetmetega. Likviidsusvajadused tuleks kindlaks teha abisaaja enesesertifitseerimise teel***;

* Asjakohane põhjendus võib olla seotud abisaajatega, kes tegutsevad sektorites, mida Venemaa agressiooni vahetud või kaudsed tagajärjed, sealhulgas liidu ja tema rahvusvaheliste partnerite võetud piiravad majandusmeetmed ning Venemaa võetud vastumeetmed, on eriti tugevasti mõjutanud. Sellised tagajärjed võivad olla ka tarneahelate häired või Venemaa või Ukraina tasumata maksed, suurenenud hinnavolatiilsus energiaturgudel ja sellega seotud vajadused, suurenenud küberrünnakute oht või praegusest kriisist tulenev konkreetsete sisendite või toorainete hinnatõus.

** Nagu need on määratletud üldise grupierandi määruse I lisas.

*** Likviidsusplaan võib sisaldada nii käibekapitali kui ka investeerimiskulusid.“

29. Punkt 51 asendatakse järgmisega:

„51. Maagaasi- ja elektri hinna erakordselt suurt tõusu, mida ettevõtjad ei pruugi suuta lühemas perspektiivis edasi kanda või millega nad ei pruugi suuta kiiresti kohaneda, võib lisaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohastele olemasolevatele võimalustele ja käesolevas teatises sätestatud võimalustele aidata kompenseerida ajutine toetus. See võib aidata leevendada tagajärgi ja aidata ettevõtjatel toime tulla praegusest kriisist tingitud kulude järsu suurenemisega. Arvestades gaasitarnete edasist vähenemist on teisest küljest oluline säilitada stiimulid nõudluse vähendamiseks ja valmistada ettevõtjaid järk-järgult ette gaasitarbimise vähendamiseks. Täiendav toetus võib praegu jätkuvalt olla õigustatud sellega, et see võimaldab energiamahukatel ettevõtjatel oma tegevust jätkata.“

30. Punkt 52 asendatakse järgmisega:

„52. Komisjon peab sellist riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks, kui järgmised tingimused on täidetud:

- a. abi antakse hiljemalt 31. detsembril 2022*;
- b. abi võib anda otsetoetuste, maksu-** ja maksesoodustuste vormis või muus vormis, nagu tagasimakstavad ettemaksed, garantiid,*** laenud**** ja omakapital, tingimusel et selliste meetmete kogunimiväärtus jääb allapoole kohaldatavat abi osakaalu ja ülemmäärasid. Kõik kasutatud arvud peavad väljendama brutosummasid, see tähendab, et neist ei ole maha arvatud makse ega muid tasusid;
- c. tagasimakstavate ettemaksete, garantiide, laenude või muude tagasimakstavate vahendite vormis antud abi võib konverteerida muus vormis abiks, näiteks toetusteks, tingimusel et konverteerimine toimub hiljemalt 30. juuniks 2023;
- d. abi antakse eelarveprognoosiga abikava raames. Liikmesriigid võivad piirduda abi andmisel tegevustega, millega toetatakse konkreetseid majandussektoreid, mis on majanduse või siseturu julgeoleku ja vastupidavuse jaoks eriti olulised. Sellised piirangud tuleb siiski kavandada laialt ja need ei tohi viia potentsiaalsete abisaajate kunstliku piiramiseni;
- e. abikõlblikud kulud arvutatakse selle jaotise kohaselt maagaasi- ja elektrikulude suurenemise alusel, mis on seotud Venemaa agressiooniga Ukraina vastu. Maksimaalsed abikõlblikud kulud saadakse, kui abisaaja***** ajavahemikul 1. veebruarist 2022 kuni 31. detsembrini 2022 (edaspidi „abikõlblik periood“) välistarnijalt lõpptarbijana***** hangitud maagaasi- ja elektriühikute arv korrutatakse abisaaja tarbimise eest makstud ühikuhinna tõusuga (mõõdetuna näiteks eurodes/MWh kohta). See hinnatõus arvutatakse abisaaja poolt abikõlblikkusperioodi asjaomasel kuul makstud ühikuhinna ja abisaaja poolt võrdlusperioodil 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2021 keskmiselt makstud kahekordse (200 %) ühikuhinna vahena*****. Alates 1. septembrist 2022 ei tohi abikõlblike kulude arvutamiseks kasutatav maagaasi- ja elektriühikute arv ületada 70 % abisaaja tarbimisest 2021. aasta samal perioodil;
- f. abi kogusumma abisaaja kohta ei tohi ületada 30 % abikõlblikest kuludest;
- g. abi kogusumma ettevõtja kohta ei tohi ühelgi ajahetkel ületada 2 miljonit eurot;
- h. abi andev asutus võib teha abisaajale ettemakse, kui abi antakse enne abikõlblike kulude kandmist. Seda tehes võib abi andev asutus tugineda abikõlblike kulude hinnangule, tingimusel et järgitakse punkti 52 alapunktides f ja g esitatud abi ülemmäärasid. Abi andev asutus peab asjaomaseid ülemmäärasid tagantjärele kontrollima tegelike kulude alusel ja nõudma tagasi kõik neid ülemmäärasid ületavad toetusmaksed hiljemalt kuus kuud pärast abikõlblikkusperioodi lõppu;
- i. käesoleva punkti 52 alusel antavat abi võib kumuleerida jaotise 2.1 alusel antava abiga, tingimusel et ei ületata 2 miljoni euro suurust kogusummat.

* Kui abi antakse alles pärast abisaaja tõendavate dokumentide järelkontrolli ja liikmesriik otsustab punkti 52 alapunkti h kohast ettemaksete tegemise võimalust mitte lisada, võib abi

erandkorras anda kuni 31. märtsini 2023, tingimusel et peetakse kinni punkti 52 alapunktis e määratletud abikõlblikkuse perioodist.

** Kui abi antakse maksusoodustuse vormis, peab maksukohustus, millega seoses see soodustus antakse, olema tekkinud hiljemalt 31. detsembril 2022.

*** Kui abi antakse garantiidena käesoleva jaotise kohaselt, kohaldatakse punkti 47 alapunkti h täiendavaid sätteid.

**** Kui abi antakse laenudena käesoleva jaotise kohaselt, kohaldatakse punkti 50 alapunkti g täiendavaid sätteid.

***** Jaotises 2.4 tähistab „abisaaja“ ettevõtjat või ettevõtja alluvuses olevat juriidilist isikut.

***** Nagu tõendab abisaaja näiteks vastava arve alusel. Arvesse võetakse ainult lõpptarbimist, müüki ja omatoodangut arvesse ei võeta.

***** $(p(t) - p(\text{ref}) * 2) * q(t)$, kus p tähistab ühikuhinda, q tarbitud kogust, ref võrdlusperioodi 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2021 ja t asjaomast kuud ajavahemikul 1. veebruarist kuni 31. detsembrini 2022.“

31. Punkt 53 asendatakse järgmisega:

„53. Teatavatel juhtudel võib majandustegevuse jätkumise tagamiseks olla tarvis anda täiendavat abi. Sellistel juhtudel võivad liikmesriigid anda abi, mille suurus ületab punkti 52 alapunktide f ja g kohaselt arvutatud ülemmäärasid, eeldusel et lisaks punkti 52 alapunktides a–e ja h sätestatud tingimustele on täidetud veel järgmised tingimused:

- a. abisaaja on abikõlblik, kui ta on energiamahukas ettevõtja direktiivi 2003/96/EÜ* artikli 17 lõike 1 punkti a esimese alalõigu tähenduses, st majandusüksus, kus energiatoodete (sealhulgas muude kui maagaasi ja elektri) ost moodustab vähemalt 3,0 % toodangu väärtusest**; liikmesriigi poolt komisjonile hindamiseks esitatava asjakohase põhjenduse alusel võib toodangu väärtuse asendada käibega;
- b. abisaaja on abikõlblik, kui tema punkti 52 alapunktis e määratletud abikõlblike kulude suurenemisest tulenev tegevuskahjum*** moodustab vähemalt 50 % sama perioodi tegevuskahjumist;
- c. abi kogusumma ei ületa 50 % abikõlblikest kuludest ja ulatub kuni 80 %-ni abisaaja tegevuskahjumist;
- d. abi kogusumma ettevõtja kohta ei tohi ühelgi ajahetkel ületada 25 miljonit eurot;
- e. energiamahuka abisaaja puhul, kes tegutseb ühes või mitmes I lisas**** loetletud sektoris või allsektoris, võib abi kogusummat suurendada kuni 70 %ni abikõlblikest kuludest ja see võib moodustada kuni 80 % abisaaja tegevuskahjumist. abi kogusumma ettevõtja kohta ei tohi ühelgi ajahetkel ületada 50 miljonit eurot;
- f. punkti 53 alusel antavat abi võib kumuleerida jaotise 2.1 alusel antava abiga, tingimusel et ei ületata olenevalt juhtumist punkti 53 alapunktis d või punkti 53 alapunktis e kindlaks määratud ülemmäära.

* Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik (ELT L 283, 31.10.2003, lk 51).

** Tuginedes 2021. kalendriaasta raamatupidamisaruannetele või uusimatele kättesaadavatele raamatupidamise aastaaruannetele.

*** Ettevõtjal on tegevuskahjum, kui tema EBITDA (intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum, välja arvatud ühekordsed väärtuse langused) on abikõlblikkusperioodil negatiivne. Abisaaja peaks sellist tegevuskahjumit tõendama kord kuus või kord kvartalis, välja arvatud juhul, kui muu teguviis on nõuetekohaselt põhjendatud.

**** Abisaajat käsitatakse I lisas loetletud sektoris või allsektoris tegutsevana vastavalt tema liigitusele sektoripõhises rahvamajanduse arvepidamises või juhul, kui üks või mitu tema teostatavat I lisas loetletud tegevust andsid võrdlusperioodil üle 50 % tema käibest või toodangu väärtusest.“

32. Lisatakse järgmine jaotis:

„2.5. Abi taastuvenergia, energia salvestamise ja taastuvkütte kasutuselevõtu kiirendamiseks, mis on tähtis kava „REPowerEU“ jaoks

53a. Lisaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohastele võimalustele on seoses Venemaa sõjalise agressiooniga Ukraina vastu ja kavaga „REPowerEU“* tähtis kulutõhusal viisil kiirendada ja laiendada taastuvenergia kättesaadavust, et vähendada kiiresti sõltuvust Venemaa fossiilkütuste impordist ja kiirendada energiasüsteemi ümberkujundamist. Riigiabi päikeseenergia-, tuuleenergia-, geotermilise energia, elektri- ja soojusenergia salvestamise, taastuvkütte, saastevaba vesiniku ning jäätmetest ja jääkidest toodetud biogaasi ja biometaani kasutuselevõtu kiirendamiseks on osa asjakohasest, vajalikust ja sihipärasest tööst vähendada praeguses kontekstis sõltuvust imporditud fossiilkütustest. Arvestades tungivat vajadust tagada taastuvenergia, energia salvestamise ja taastuvkütte kasutuselevõttu kiirendavate projektide kiire rakendamine, on ajutiselt õigustatud toetusmeetmete rakendamise teatav lihtsustamine.

* COM/2022/230 final, 18.5.2022.

53b. Komisjon peab ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks abi taastuvallikatest toodetud elektrienergia, saastevaba vesiniku, jäätmetest ja jääkidest toodetud biogaasi ja biometaani, elektri ja soojusenergia salvestamise ning taastuvkütte edendamiseks, kui on täidetud järgmised tingimused:

a. abi antakse ühele järgmistest:

- (i) fotoelektrilise või muu päikeseenergia tootmine;
- (ii) tuuleenergia tootmine;
- (iii) geotermilise energia tootmine;
- (iv) elektri- või soojusenergia salvestamine;
- (v) taastuvkütte tootmine, sh soojuspumpade abil, mis vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001* VII lisa nõuetele;

- (vi) saastevaba vesiniku tootmine;
- (vii) biogaasi ja biometaaniga tootmine jäätmetest ja jääkidest vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 29 ja määruses (EL) 2018/841** sätestatud ELi kestlikkuskriteeriumidele;
- b. toetuskavad võivad piirduda ühe või mitme punktis a nimetatud tehnoloogiaga, kuid need ei tohi sisaldada kunstlikke piiranguid või diskrimineerimist (sealhulgas litsentside, lubade või kontsessioonide andmisel, kui need on nõutavad), näiteks piirangud projektide mahu, asukoha või piirkondlike aspektide või väga spetsiifiliste (alam)tüüpide alusel ühe punktis a osutatud tehnoloogia raames;
- c. abi antakse otsetoetuste, tagasimakstavate ettemaksete, laenude, garantiide või maksusoodustuste vormis;
- d. abi antakse prognoositud mahu ja eelarvega abikava raames;
- e. abi antakse hiljemalt 30. juuniks 2023 ning käitised peavad olema valmis ja käiku lastud 24 kuu jooksul pärast abi andmise kuupäeva või (meretuuleparkide ja saastevaba vesiniku käitiste puhul) 30 kuu jooksul pärast abi andmise kuupäeva. Kui sellest tähtajast ei peeta kinni, tuleb pärast esimest kolme kuud tagasi maksta või vähendada 5 % eraldatud abisummast iga viivitatud kuu kohta; seejärel, pärast kuuendat kuud suureneb see 10 %ni iga viivitatud kuu kohta, välja arvatud juhul, kui viivitus on tingitud abisaajast sõltumatutest teguritest ning seda ei oleks olnud võimalik ette näha***;
- f. kui abi antakse jooksva abi makselepingute raames, ei tohi need lepingud olla sõlmitud kauemaks kui 15 aastat pärast abi saava käitise tegevuse alustamist;
- g. abi antakse võistupakkumise raames, mis on avatud, selge, läbipaistev ja mittediskrimineeriv ning põhineb objektiivsetel kriteeriumidel, mis on eelnevalt kindlaks määratud ja mis viivad miinimumi strateegilise pakkumise riski. Vähemalt 70 % pakkumuste järjestamisel kasutatavatest valikukriteeriumidest tuleb määratleda abina keskkonnakaitse ühiku kohta**** või abina energiaühiku kohta;
- h. võistupakkumine ei ole kohustuslik, kui abi antakse maksusoodustuste vormis, mida saavad võrdselt kõik samas majandussektoris tegutsevad abikõlblikud ettevõtjad, kes on abimeetme eesmärkide poolest samas või sarnases tegelikus olukorras. Lisaks ei ole võistupakkumine kohustuslik, kui ettevõtja ja projekti kohta antav abi ei ületa 20 miljonit eurot ja abisaajad on väikesed projektid, mis on määratletud järgmiselt:
- (i) elektri tootmiseks, elektri- või soojusenergia salvestuseks – projektid, mille ülesseatud võimsus on kuni 1 MW;
- (ii) soojuse ja gaasi tootmise tehnoloogiad – projektid, mille ülesseatud võimsus või samaväärne võimsus on kuni 1 MW;
- (iii) saastevaba vesiniku tootmiseks – projektid, mille ülesseatud võimsus või samaväärne võimsus on kuni 3 MW;

- (iv) biogaasi ja biometaanitootmiseks jäätmetest ja jääkidest – projektid, mille ülesseatud võimsus on kuni 25 000 tonni aastas;
- (v) projektide puhul, mis kuuluvad 100 % ulatuses VKEdele või taastuvenergiakogukondadele – projektid, mille ülesseatud võimsus on kuni 6 MW;
- (vi) projektide puhul, mis kuuluvad 100 % ulatuses väikestele ja mikroettevõtjatele või taastuvenergiakogukondadele üksnes tuuleenergia tootmiseks – projektid, mille ülesseatud võimsus on kuni 18 MW.

Kui abi väikeprojektidele ei anta võistupakkumise käigus, ei tohi abi osakaal ületada 45 % investeringu kogumaksumusest. Abi osakaalu võib suurendada 20 protsendipunkti väikeettevõtjatele antava abi korral ja 10 protsendipunkti keskmise suurusega ettevõtjatele antava abi korral.

- i. pakkumismenetluses tõhusa konkurentsi tagamiseks tuleb kindlaks määrata hangitud võimsuse või tootmise maht. Liikmesriik peab tõendama, et pakutav maht vastab projektide potentsiaalsele pakkumisele. Seda võib teha varasemate enampakkumiste või riiklikus energia- ja kliimakavas***** sätestatud tehnoloogiaalaste eesmärkide alusel või võttes kasutusele kaitsemehhanismi juhaks, kui on oht, et pakkumisi ei esitata piisavalt. Võistupakkumise korduva alapakkumise korral peab liikmesriik võtma parandusmeetmed mis tahes tulevaste kavade jaoks, millest ta teatab komisjonile sama tehnoloogia kohta;
- j. abi eesmärk peab olema säilitada tõhusad tegevusstiimulid ja hinnasignaalid. Lisaks peab abi olema koostatud viisil, mis võimaldab vähendada juhuslikku kasumit, sealhulgas äärmiselt kõrgete elektri- või gaasihindade korral, näiteks kehtestades eelnevalt kindlaks määratud tagasinõudemehhanismi või andes abi kahesuunaliste hinnavahelepingute kujul*****;
- k. kui abi antakse taastuvvesiniku tootmiseks, peab liikmesriik tagama, et vesinik on toodetud taastuvatest energiaallikatest kooskõlas meetoditega, mis on direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste jaoks;
- l. selle meetme kohane abi ei ole kombineeritav muu abiga samade rahastamiskõlblike kulude jaoks;
- m. abi võib anda investeringuteks, mille tööd on 20. juuli 2022. aasta seisuga alanud; enne 20. juulit 2022 alanud projektide puhul võib abi anda, kui on vaja investeerimist märkimisväärselt kiirendada või laiendada. Sellistel juhtudel on rahastamiskõlblikud ainult lisakulud, mis on seotud tööde kiirendamise või ulatuse laiendamisega;
- n. abi peab ajendama abisaajat tegema investeringut, mida ta ilma abita ei teeks või teeks piiratult või muul viisil. Komisjon on seisukohal, et võttes arvesse erakordseid majandusraskusi, mida ettevõtjatel praeguse kriisi tõttu esineb, on üldiselt nii, et abi puudumisel jätkaksid abisaajad oma tegevust muutusteta, tingimusel et tegevuse muutusteta jätkamine ei kujuta endast liidu õiguse rikkumist;
- o. liikmesriik peab tagama olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimise.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1).

*** Need tegurid võivad hõlmata näiteks elanikkonna kohustuslikku liikumispäässet pandeemia tõttu või ülemaailmseid häireid projektide jaoks vajalike seadmete tarneahelas. See ei hõlma aga viivitusi projekti jaoks nõutavate lubade saamisel.

**** Näiteks eurot CO₂ heite vähenemise tonni kohta.

***** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

***** Hinnavaheleping annab abisaajale õiguse saada makse, mis võrdub kindlaksmääratud täitmishinna ja võrdlushinna (nt turuhind) vahega toodanguühiku kohta. Hinnavahelepingud võivad hõlmata ka tagasimakseid abisaajatelt maksumaksjatele või tarbijatele perioodide eest, mil võrdlushind ületab täitmishinna.

33. Lisatakse järgmine jaotis:

„2.6. Abi tööstuslike tootmisprotsesside dekarboniseerimiseks elektrifitseerimise ja/või taastuvallikatest toodetud ja teatavatele tingimustele vastava elektripõhise vesiniku kasutamise ning energiatõhususe meetmete kaudu

53c. ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohastest võimalustest kaugemale ulatuv riigiabi, mida antakse investeeringute hõlbustamiseks tööstuse dekarboniseerimise, eelkõige elektrifitseerimise ning taastuvallikatest toodetud ja punkti 53d (h) tingimustele vastavat elektripõhist vesinikku kasutavate tehnoloogiate kaudu, ning tööstuse energiatõhususe meetmetesse, on osa asjakohasest, vajalikust ja sihipärasest lahendusest, millega vähendada sõltuvust imporditavatest fossiilkütustest Venemaa sõjalise agressiooni kontekstis Ukraina vastu. Arvestades tungivat vajadust kiirendada selliste investeeringute kiiret kasutuselevõttu, on teatavad lihtsustused õigustatud.

53d. Komisjon loeb ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel siseturuga kokkusobivaks investeerimisabi, mille tulemuseks on i) praegu fossiilkütustel kui energiaallikal või lähteainel põhineva tööstustegevuse kasvuhoonegaaside heitkoguste märkimisväärne vähenemine või ii) tööstustegevuse ja -protsesside energiatarbimise märkimisväärne vähenemine, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- a. abi antakse eelarveprognoosiga abikava raames;
- b. üksikabi ülemmäär, mida võib ettevõtjale anda, ei tohi põhimõtteliselt ületada 10 % sellise kava kogueelarvest. Kui liikmesriik esitab komisjonile asjakohase

põhjenduse, võib komisjon heaks kiita kavad, millega nähakse ette üksikabi andmine, mis ületab 10 % kava kogueelarvest;

- c. abi antakse otsetoetuste, tagasimakstavate ettemaksete, laenude, garantiide või maksusoodustuste vormis;
- d. investeering peab võimaldama abisaajal teha üht või mõlemat järgmistest:
 - (i) vähendada võrreldes abi andmisele eelnenud olukorraga vähemalt 40 % otsest kasvuhoonegaaside heidet oma tööstuskäitises, mis praegu kasutab energiaallikana või lähteainena fossiilkütuseid, tootmisprotsesside elektrifitseerimise või taastuvallikatest toodetud ja punkti h tingimustele vastava elektripõhise vesiniku kasutamise kaudu fossiilkütuste asendamiseks; kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kontrollimisel tuleb arvesse võtta ka biomassi põletamisel tekkinud tegelikke heitkoguseid;
*
 - (ii) vähendada tööstuskäitiste abi saava tegevuse energiatarbimist võrreldes abi andmisele eelnenud olukorraga vähemalt 20 %; **
- e. heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud tegevustega seotud investeeringute puhul väheneb abisaaja käitise kasvuhoonegaaside heide allapoole komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447*** sätestatud asjakohaseid tasuta eraldamise võrdlusaluseid;
- f. abi ei tohi kasutada abisaaja üldise tootmisvõimsuse suurendamise rahastamiseks;
- g. kui abi antakse tööstuse dekarboniseerimise investeeringuks, mis hõlmab taastuvvesiniku kasutamist, peab liikmesriik tagama, et kasutatav vesinik on toodetud taastuvatest energiaallikatest kooskõlas meetoditega, mis on direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste jaoks;
- h. abi võib anda ka tööstuse dekarboniseerimise investeeringuteks, mis hõlmavad elektrist toodetud vesiniku kasutamist ühel järgmistest juhtudest:
 - (i) vesinikku toodetakse ainult tundidel, mil selle pakkumispriirkonna marginaalne elektritootmisüksus, kus elektrolüüsiseade asub tasakaaluarveldusperioodidel, mil elektrit tarbitakse, on saastevaba elektrijaam. Käesoleva jaotise kohaselt ei saa teist korda arvesse võtta vesinikku, mis on toodetud tundidel, mil selle pakkumispriirkonna marginaalne elektritootmisüksus, kus elektrolüüsiseade asub tasakaaluarveldusperioodidel, mil elektrit tarbitakse, on taastuvelektri jaam.
 - (ii) alternatiivina toodetakse vesinikku võrgust võetud elektrist ja elektrolüüsiseade toodab vesinikku täiskoormustundidel, mille arv on sama suur või väiksem kui tundide arv, mil elektrienergia piirhind pakkumispriirkonnas põhineb käitistel, mis toodavad saastevaba, kuid mitte taastuvat elektrienergiat;
 - (iii) teise võimalusena peab liikmesriik tagama, et kasutatud elektripõhine vesinik vähendab olelusringi jooksul kasvuhoonegaaside heidet vähemalt

70 % võrreldes fossiilkütusega, mille võrdlusväärtus on 94 g CO₂eq/MJ (2,256 tCO₂eq/tH₂), ning et see on pärit taastuvallikatest. Elektrienergiast põhjustatud kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamise meetod ei tohiks suurendada fossiilkütuste tarbimist kooskõlas kava „REPowerEU“ eesmärkidega. Käesoleva jaotise kohaldamisel võib kasutada ainult seda toodetud vesiniku osa, mis vastab saastevabadest elektrijaamadest (v.a taastuvelektrijaamad) toodetud elektrienergia keskmisele osakaalule tootjariigis, mõõdetuna kaks aastat enne kõnealust aastat.

- i. abi antakse 30. juuniks 2023 ja selle tingimus on, et investeeringuga rahastatav käitis või seadmed peavad olema valmis ja käiku lastud 24 kuu jooksul pärast abi andmise kuupäeva või 30 kuu jooksul pärast taastuvallikatest toodetud ja punkti h tingimustele vastava vesiniku kasutamisse investeerimiseks loa andmise kuupäeva. Kui valmimise ja käikulaskmise tähtajast ei peeta kinni, tuleb pärast esimest kolme kuud tagasi maksta või vähendada 5 % eraldatud abisummast iga viivitatud kuu kohta; seejärel, pärast kuuendat kuud suureneb see 10 %ni iga viivitatud kuu kohta, välja arvatud juhul, kui viivitus on tingitud abisaajast sõltumatutest teguritest ning seda ei oleks olnud võimalik ette näha****. Kui valmimise ja käikulaskmise tähtajast peetakse kinni, võib tagasimakstavate ettemaksete kujul antava abi muuta toetusteks; vastasel juhul makstakse tagasimakstavad ettemaksed tagasi võrdsete aastaste osamaksete kaupa viie aasta jooksul alates abi andmise kuupäevast;
- j. abi võib anda investeeringuteks, mille tööd on 20. juuli 2022. aasta seisuga alanud; enne 20. juulit 2022 alanud projektide puhul võib abi anda, kui on vaja investeerimist märkimisväärselt kiirendada või laiendada. Sellistel juhtudel on rahastamiskõlblikud ainult lisakulud, mis on seotud tööde kiirendamise või ulatuse laiendamisega;
- k. abi ei tohi anda kohaldatavate liidu standardite pelga täitmise eest*****;
- l. abi peab ajendama abisaajat tegema investeeringut, mida ta ilma abita ei teeks või teeks piiratult või muul viisil. Komisjon on seisukohal, et võttes arvesse erakordseid majandusraskusi, mida ettevõtjatel praeguse kriisi tõttu esineb, on üldiselt nii, et abi puudumisel jätkaksid abisaajad oma tegevust muutusteta, tingimusel et tegevuse muutusteta jätkamine ei kujuta endast liidu õiguse rikkumist;
- m. abikõlblikud kulud on abi saava projekti kulude ja kulude kokkuhoiu või lisatulude vahe võrreldes olukorraga, kus abi ei anta, investeeringu eluea vältel;
- n. abi osakaal ei tohi ületada 40 % rahastamiskõlblikest kuludest. Abi osakaalu võib suurendada 10 protsendipunkti võrra keskmise suurusega ettevõtjatele antava abi korral ja 20 protsendipunkti võrra väikeettevõtjatele antava abi korral. Abi osakaalu võib suurendada 15 protsendipunkti võrra investeeringute puhul, mille abil vähendatakse kasvuhoonegaaside otsest heidet vähemalt 55 % või energiatarbimist vähemalt 25 % võrreldes investeeringueelse olukorraga*****;
- o. alternatiivina punktides m ja n sätestatud nõuetele võib investeerimisabi anda avatud, selge, läbipaistva ja mittediskrimineeriva pakkumismenetluse raames, mis põhineb eelnevalt kindlaks määratud objektiivsetel kriteeriumidel ja viib miinimumi strateegilise pakkumise riski. Vähemalt 70 % pakkumuste

järjestamisel kasutatavatest valikukriteeriumidest tuleb määratleda abina keskkonnakaitse ühiku kohta (nt eurot vähendatud CO₂ heite tonni kohta või eurot säästetud energiaühiku kohta). Pakkumismenetlusega seotud eelarve on siduvaks piiranguks, millest tulenevalt võib eeldada, et kõik pakkujad ei saa abi;

- p. kava peab olema koostatud viisil, mis võimaldab vähendada juhuslikku kasumit, sealhulgas äärmiselt kõrgete elektri- või maagaasihindade korral, kehtestades eelnevalt kindlaks määratud tagasinõudemehhanismi;
- q. selle jaotise kohane abi ei ole kombineeritav muu abiga samade rahastamiskõlblike kulude jaoks.“

* Kasvuhoonegaaside otsese heite vähenemist tuleb mõõta toetusetaotlusele eelnenud viie aasta kasvuhoonegaaside otsese heite keskmise alusel (keskmine heide aastas).

** Energiatarbimise vähenemist tuleb mõõta toetusetaotlusele eelnenud viie aasta energiatarbimise alusel (keskmine tarbimine aastas).

*** Komisjoni 12. märtsi 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/447, millega määratakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikele 2 kindlaks lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisel kasutatavate võrdlusaluste muudetud väärtused ajavahemikuks 2021–2025 (ELT L 87, 15.3.2021, lk 29).

**** Need tegurid võivad hõlmata näiteks elanikkonna kohustuslikku liikumispiirangut pandeemia tõttu või ülemaailmseid häireid projektide jaoks vajalike seadmete tarneahelas. See ei hõlma aga viivitusi projekti jaoks nõutavate lubade saamisel.

***** Nagu on määratletud komisjoni teatise „Kliima-, keskkonnakaitse- ja energiaalase riigiabi suunised alates aastast 2022“ punkti 19 alapunktis 89 (ELT C 80, 18.2.2022, lk 1).

***** Kasvuhoonegaaside otsese heite või energiatarbimise vähenemist tuleb mõõta toetusetaotlusele eelnenud viie aasta kasvuhoonegaaside otsese heite või energiatarbimise keskmise alusel (keskmine heide/tarbimine aastas).“